Minister Edukacji

DWST-WSST.055.6.2024.ACH
Warszawa, 13 listopada 2024 r.

Szanowna Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-20-469-MEN/24

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie złożone przez senatora Krzysztofa Bieńkowskiego na 20. posiedzeniu Senatu w dniu 10 października br., w sprawie naliczania środków na szkoły niepubliczne, w tym szkoły dla dorosłych, oraz szkoły prowadzone online.

Szanowny Panie Senatorze,

odpowiadając na oświadczenie, złożone na 20. posiedzeniu Senatu w dniu 10 października br., w sprawie naliczania środków publicznych na szkoły niepubliczne, w tym szkoły dla dorosłych, oraz szkoły prowadzone online, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Zgodnie z nową ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego[1], od 2025 r. zmianie ulega dotychczasowy system finansowania zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z ideą samorządności, subwencje ogólne z budżetu państwa będą mieć charakter jedynie uzupełniający. Rezygnacja z wyodrębniania części oświatowej subwencji ogólnej na rzecz ustalania kwoty potrzeb oświatowych jednostek samorządu terytorialnego ma na celu uelastycznienie systemu, wzmocnienie i ustabilizowanie finansów jednostek samorządu terytorialnego (dalej JST) oraz zwiększenie wpływu strony samorządowej na podział środków JST.

Zgodnie z ww. ustawą w 2025 r. dochody JST wzrosną o 24,8 mld zł w stosunku do obowiązującego systemu. W zakresie finansowania zadań oświatowych ustawa przewiduje, że dla samorządów będą w 2025 roku naliczane kwoty potrzeb oświatowych zamiast wcześniej naliczanych środków w ramach subwencji oświatowej i tzw. dotacji przedszkolnej. Zgodnie z ustawą łączna kwota potrzeb oświatowych w 2025 r. wyniesie 102.652 mln zł i jest ona wyższa w stosunku do sumy kwot części oświatowej subwencji ogólnej zaplanowanej
w ustawie budżetowej na rok 2024 i kwoty dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (razem 92.174 mln zł) o 10.478 mln zł, tj. o 11,4%.

Zgodnie z art. 68 nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego[2], podział kwoty potrzeb oświatowych między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego

[1] Dz. U. z 2024 r. poz. 1572

[2] Dz.U. z 2024 r. poz. 1572

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

będzie dokonywany na podstawie danych zgormadzonych w bazie danych SIO według stanu na 15 czerwca roku bazowego.

W rozdziale 5 nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego przewidziano m. in., że w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku bazowym, ponownie będą wyliczane potrzeby finansowe. W przypadku gdy wystąpi różnica między kwotami potrzeb finansowych (w tym potrzeb oświatowych) następowałaby odpowiednia korekta dochodów w roku budżetowym. Korekta ta obejmowałaby m.in. wzrost zadań szkolnych i pozaszkolnych, który nastąpił w trakcie zakończonego roku i nie został wyrównany środkami rezerwy na uzupełnienie dochodów JST. Propozycja ta pozwoli na systemowe rozwiązanie obecnego problemu wzrostu zadań oświatowych w trakcie roku budżetowego.

Jednocześnie należy podkreślić, że do tej pory jednostki samorządu terytorialnego każdego roku mogły starać się o środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w ramach „Kryteriów…" m.in. z tytułu wzrostu zadań - kryterium I aktualnie pn. „*Dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w odniesieniu do danych przyjętych do naliczania algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2024 r.*".

Od roku 2025 rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej zostanie zastąpiona rezerwą na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego[3], i nadal pozostanie możliwość korzystania z niej przez jednostki samorządu terytorialnego na potrzeby związane z realizacją zadań oświatowych. Rezerwa w 2025 r. będzie utworzona w wysokości stanowiącej równowartość 1 % kwoty potrzeb finansowych ustalonych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego (w 2025 r. to ok. 1,3 mld zł), jednak nie całość będzie mogła być przeznaczona na cele oświatowe. Formalnie dysponentem tej rezerwy będzie Minister Finansów. MEN będzie uczestniczyło w przygotowaniu kryteriów podziału oraz będzie opiniowało wnioski JST.

Należy zakładać, że zaprojektowany w nowej ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego mechanizm wyrównywania potrzeb, w tym potrzeb oświatowych, rozwiąże w sposób systemowy problem opisany w oświadczeniu Pana Senatora.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Henryk Kiepura
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

[3] Art. 34 ust. 1 nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa